

مروری بر تجربه آرژانتین در مقررات زدایی و مهار تورم

معاونت مطالعات اقتصادی و آینده‌پژوهی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت مطالعات اقتصادی و آینده‌پژوهی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

مروری بر تجربه آرژانتین در مقررات زدایی و مهار تورم

اسفند ۱۴۰۳

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس کنید:

Economic_research@tccim.ir

مواضع این گزارش، الزاماً مواضع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران نیست.
استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
خلاصه مدیریتی.....	۴
مقدمه.....	۵
۱-مقررات زدایی.....	۶
۱-۱- مبانی بازسازی اقتصاد آرژانتین.....	۷
۱-۲- قانون مبانی و نقطه آغاز آزادی آرژانتینی‌ها.....	۸
۱-۲-۱- قانون نظام تشویقی سرمایه‌گذاری کلان.....	۹
۱-۲-۲- سکوت اداری مثبت.....	۱۰
۱-۲-۲- کاهش هزینه‌های دولت.....	۱۱
۱-۳- دستاوردها و ارزیابی نتایج.....	۱۱
۲- مهار تورم.....	۱۳
۲-۱- سیاست مالی.....	۱۴
۲-۲- سیاست پولی.....	۱۴
۲-۳- دستاوردها و ارزیابی نتایج.....	۱۶
۳- تحلیل تجربه آرژانتین در پیاده‌سازی اقتصاد آزاد.....	۱۷
۳-۱- شوک‌درمانی، سیاست‌های ریاضتی و پیامدهای آن.....	۱۸
۳-۲- پوپولیسم مدیریتی در آرژانتین.....	۱۹
۳-۳- تکرار تجربه آرژانتین در دیگر کشورها.....	۲۰
۳-۴- کمک‌های خارجی و ضرورت حفظ پیامدهای مثبت اقدامات اقتصادی.....	۲۱
۴- جمع‌بندی.....	۲۲
منابع.....	۲۳

خلاصه مدیریتی

آرژانتین با تولید ناخالص داخلی بیش از ۶۰۰ میلیارد دلار، یکی از بزرگترین اقتصادهای آمریکای لاتین است. این کشور دارای منابع طبیعی وسیعی در بخش‌های کشاورزی، انرژی و معدنی است. با این حال، اقتصاد آرژانتین تا سال ۲۰۲۳ به دلیل عدم تعادل‌های کلان در حال کوچک شدن بود. نرخ رشد اقتصادی در پایان سال ۲۰۲۴ نیز ۲.۸- درصد برآورد شده است. آرژانتین در سال ۲۰۲۴ فرآیند تثبیت اقتصاد کلان خود را آغاز کرده و نتایج اولیه خوبی در زمینه مالیات دولتی از مسیر مقررات‌زدایی و نیز مهار تورم به دست آورده است.

منظور از مقررات‌زدایی، لغو یا اصلاح قوانین و مقرراتی است که مخلّ فعالیت‌های اقتصادی هستند. دولت جدید آرژانتین به رهبری خاویر میلی، با استفاده از فرمان اجرایی «مبانی بازسازی اقتصاد آرژانتین» و «قانون مبانی و نقطه آغاز آزادی آرژانتینی‌ها»، اقدامات گسترده‌ای در زمینه مقررات‌زدایی انجام داده است. این اقدامات شامل تأسیس وزارت مقررات‌زدایی و تحول دولت، لغو قوانین محدودکننده تجارت، تصویب قانون نظام تشویقی سرمایه‌گذاری کلان و اصلاح دامنه وسیعی از خدمات بوده است.

مقررات‌زدایی در آرژانتین منجر به کاهش بوروکراسی، تسهیل فعالیت‌های اقتصادی، و ساده‌سازی رویه‌های اداری شده است. با این حال، کاهش حمایت‌های اجتماعی و تضعیف قدرت پارلمان از چالش‌های پیش‌روی این سیاست‌ها هستند.

یکی از چالش‌های اصلی آرژانتین، تورم بالا بوده است. دولت میلی با اتخاذ سیاست‌های مالی و پولی سختگیرانه، توانست نرخ تورم را کاهش دهد. این سیاست‌ها شامل کاهش هزینه‌های دولت، کاهش پولی‌سازی بدهی، و تلاش برای دلاریزه کردن اقتصاد بوده است.

کاهش نرخ تورم و کاهش شکاف بین نرخ ارز رسمی و غیررسمی از دستاوردهای مهم این سیاست‌ها بوده است. با این حال، افزایش فقر و نابرابری اجتماعی از پیامدهای منفی آن است.

دولت میلی با رویکرد شوک‌درمانی، اقدامات سریع و رادیکالی را برای اصلاحات اقتصادی انجام داده است. این اقدامات شامل کاهش شدید هزینه‌های دولت، مقررات‌زدایی گسترده و تلاش برای مهار تورم بوده است. با این حال، این سیاست‌ها با افزایش فقر و نابرابری اجتماعی همراه بوده‌اند. پیامدهای اجتماعی منفی این اقدامات، ممکن است در بلندمدت، دستاوردهای مثبت را تحت الشعاع قرار دهد.

برخی از سیاست‌های اقتصادی دولت میلی، مانند کاهش بوروکراسی و تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی، ممکن است در دیگر کشورها نیز قابل اجرا باشد. با این حال، رویکرد شوک‌درمانی و ریاضت اقتصادی شدید ممکن است در کشورهایی با نظام رفاه اجتماعی قوی با مقاومت مواجه شود.

علاوه بر این، دولت میلی برای حفظ دستاوردهای اقتصادی خود، نیاز به کمک‌های خارجی و حفظ تغییرات مثبت اقتصادی دارد. تجدید مذاکره با صندوق بین‌المللی پول برای دریافت کمک‌های مالی بیشتر، یکی از چالش‌های پیش‌روی دولت میلی است. آینده این سیاست‌ها و امکان تکرار آنها در دیگر کشورها، به واکنش جامعه و توانایی دولت در مدیریت پیامدهای اجتماعی منفی بستگی دارد.

مقدمه

آرژانتین از واژه لاتین آرژانتوم^۱ به معنای نقره گرفته شده و نگاه کاشفان این کشور را نشان می‌دهد: سرزمین نقره‌ای. آرژانتین از نظر وسعت، دومین کشور پهناور آمریکای جنوبی و هشتمین کشور دنیاست که جمعیت ۴۶ میلیون نفری را در خود جای داده است. قانون اساسی آرژانتین در سال ۱۸۵۳ با ترکیب سه قوه مجریه، مقننه و قضائیه تدوین شد. قوه مجریه در اختیار رئیس جمهوری و معاون وی است که به طور مستقیم برای یک دوره چهار ساله انتخاب می‌شوند و فقط در دو دوره متوالی می‌توانند شرکت کنند. قوه مقننه در اختیار دو مجلس یعنی کنگره ملی و سنا قرار دارد و سناتورها برای دوره‌های ۶ ساله انتخاب می‌شوند. قوه قضائیه مستقل است و دادگاه عالی آرژانتین ۹ عضو دارد که رئیس جمهوری، آنها را انتخاب می‌کند. از نظر ساختار سیاسی-اداری، قوه مجریه و قضائیه آرژانتین مشابه امریکاست.

از نظر ساختار فرهنگی-اجتماعی، آرژانتین یکی از کشورهای با نرخ‌های بالای جمعیت باسواد است که نرخ باسوادی در آن در حدود ۹۸ درصد گزارش شده است. در آرژانتین، تجمعات اعتراضی در برخی موارد، عادت روزانه مردم است و به تکرار صورت می‌گیرد، اما در پاره‌ای از موارد، معلوم نیست که معترضان به چه چیزی اعتراض دارند؟ در بسیاری از موارد این اعتراضات، مخمل نظم عمومی است.

از نظر فرهنگی-اجتماعی، مردم آرژانتین نوعی بحران هویت دارند. از آنجایی که آرژانتین مدرن توسط مهاجران شکل گرفته است، نسل‌های قدیم عمدتاً خود را اروپایی می‌دانستند، اما نسل جدید تا حدی خود را با هویت آمریکای لاتین تعریف می‌کند و این وضعیت، شهرت بدی برای آرژانتین در میان سایر کشورهای منطقه ایجاد کرده است.

بی قانونی و عدم توجه به هنجارهای قانونی در آرژانتین، امری عادی است و پیروی از قانون مانند سایر کشورها جدی گرفته نمی‌شود. همچنین دیکتاتوری و کودتاها پی‌درپی، قتل مخالفان سیاسی و روشنفکران و نیز پذیرفتن نازی‌ها، اثرات ناخوشایندی در ذهن و ضمیر جامعه بر جای گذاشته است به طوری که می‌توان گفت بخشی از اعتراضات عمومی در جامعه، معطوف به این روند تاریخی است.

آرژانتین با تولید ناخالص داخلی بیش از ۶۰۰ میلیارد دلار، یکی از بزرگترین اقتصادهای آمریکای لاتین است. این کشور دارای منابع طبیعی وسیعی در بخش‌های کشاورزی، انرژی و معدنی است. ذخایر گاز و لیتیوم آرژانتین و نیز ظرفیت بالای این کشور در بهره‌برداری از انرژی‌های تجدیدپذیر ظرفیت‌های قابل توجهی را برای رشد اقتصادی آن به همراه دارد. با این حال، اقتصاد آرژانتین تا سال ۲۰۲۳ به دلیل عدم تعادل‌های کلان

¹ Argentum

در حال کوچک شدن بود به طوری که در ۱۳ سال از دوره ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳، نرخ رشد اقتصادی منفی بوده و نرخ رشد اقتصادی در پایان سال ۲۰۲۴ نیز ۲.۸- درصد برآورد شده است.

با این حال این کشور در سال ۲۰۲۴ فرآیند تثبیت اقتصاد کلان خود را آغاز کرده و این برنامه، نتایج اولیه خوبی در زمینه مالیه دولت و مهار تورم به دست آورده است. به طوری که آرژانتین توانست برای اولین بار در سال‌های اخیر از کسری بودجه رها شود. همچنین با اینکه نرخ تورم همچنان بالا است اما از مقادیری همچون ۲۵.۵ درصد در ماه به ۲.۷ درصد در ماه کاهش پیدا کرد.

شروع برنامه تثبیت با انتخاب خاویر میلی به ریاست جمهوری آرژانتین رقم خورد. میلی با شعار «دیگر پولی وجود ندارد» کار خود را آغاز کرد؛ شعاری که تعبیر اقتصادی آن، اجرای سیاست‌های ریاضتی شدید است. (۱) در واقع میلی باید با برقراری تعادل بین سیاست‌های ریاضتی و بهبود وضعیت معیشت مردم، بتواند حمایت مردمی را حفظ کند و اکنون، آرژانتین به یک آزمایشگاه برای پیاده‌سازی ایده‌های لیبرترین تبدیل شده است. اصلاحات میلی هم دستاوردهایی داشته و هم هزینه‌های اجتماعی داشته است. آینده این آزمایش لیبرترین هنوز نامشخص است و به عوامل مختلفی بستگی دارد. (۲)

در این مطالعه، دو گروه از اقدامات دولت جدید آرژانتین در زمینه‌های «مقررات‌زدایی» و «مهار تورم» مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۱- مقررات‌زدایی

منظور از مقررات‌زدایی، لغو یا اصلاح قوانین و مقرراتی است که مخلّ فعالیت‌های مختلف، از جمله فعالیت‌های اقتصادی هستند. همچنین در این مطالعه، مواردی که قانونی برای «تسهیل» فعالیت‌ها به تصویب رسیده است نیز در حوزه مقررات‌زدایی قرار گرفته‌اند.

آنچه که میلی تحت عنوان مقررات‌زدایی دنبال می‌کند، عموماً از طریق ۲ مقررّه زیر، انجام شده است:

۱. فرمان یا دستور اجرایی «مبانی بازسازی اقتصاد آرژانتین» که با DNU که از سرواژه‌های اسپانیایی عنوان قانون یعنی Decreto de Necesidad y Urgencia اتخاذ شده است، شناخته می‌شود.

۲. «قانون مبانی و نقطه آغاز آزادی آرژانتینی‌ها»^۲ که با عنوان قانون فراگیر یا به اسپانیایی Ley Ómnibus شناخته می‌شود.

^۲ به اسپانیایی: Proyecto de Ley de Bases y Puntos de Partida para La Libertad de los Argentinos

از جمله مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده در خصوص این ۲ قانون می‌توان به موارد زیر اشاره کرد که برخی از آنها با توجه به موضوع، در بخش‌های بعدی، مورد بررسی قرار خواهند گرفت: (۳)

۱. تأسیس وزارت مقررات‌زدایی و تحول دولت: این وزارتخانه به‌طور مستقل یا از طریق سایر نهادها، مقررات‌زدایی در بخش‌های متعددی مانند خدمات پستی، واردات، صنعت خودرو، کشاورزی، بهداشت، فناوری و خرده‌فروشی، و سایر حوزه‌ها را پیش برده است.
۲. مصوبه ۵۱/۲۰۲۴ دبیرخانه بازرگانی در خصوص لغو قوانین محدودکننده تجارت داخلی
۳. تصویب قانون نظام تشویقی سرمایه‌گذاری کلان RIGI
۴. فرمان ۱۰۰۵/۲۰۲۴ اصلاح و مقررات‌زدایی خدمات پستی
۵. لغو مصوبه ۲۰۲۴/۱۲۱۲ وزارت اقتصاد که شامل چندین مقرر محدودکننده قیمت و تولید در بخش‌های مختلف کشاورزی، دامداری و خرده‌فروشی و سایر بخش‌ها بود.
۶. فرمان ۹۷۱/۲۰۲۴ سکوت اداری مثبت: اجرای رژیم سکوت مثبت در رویه‌های اداری
۷. فرمان ۱۰۵۷/۲۰۲۴ با موضوع تنظیم قانون پایه در رابطه با هیدروکربن‌ها در زمینه صادرات، گاز طبیعی، امتیازها و مجوزهای حمل‌ونقل، ذخیره‌سازی زیرزمینی، جبران خسارت مالکان سطحی و مناقصات

در ادامه به معرفی هر کدام از این دو قانون و جزئیات آنها می‌پردازیم.

۱-۱- مبانی بازسازی اقتصاد آرژانتین

این فرمان اجرایی گسترده، شامل ۳۶۶ ماده است که در آن، تعداد زیادی از قوانین موجود وقت، لغو یا اصلاح شده‌اند یا قوانینی را که باید توسط کنگره مورد بررسی قرار بگیرند و حل و فصل شوند، مشخص کرده است. طی این فرمان، بیش از ۳۰۰ چارچوب قانونی در زمینه فعالیت‌های مختلف، حذف شد.

با توجه به موارد حذف یا اصلاح شده می‌توان هدف از این فرمان را شناسایی کرد: **آغاز تحولی سریع در ساختار اقتصادی، کاهش مداخلات دولت در اقتصاد، کوچک‌سازی بوروکراسی و کاهش هزینه‌های عمومی.**

نکته قابل توجه درباره صدور این فرمان این است که میلی از این طریق و به‌جای ارسال لایحه به کنگره، توانست زمان چند ماهه انتظار برای بررسی‌های پارلمانی را حذف کند. همچنین این قبیل فرمان‌ها، به صورت فوری قابل اجرا هستند و به نوعی می‌توان گفت در جایگاهی فراتر از ارزیابی پارلمانی قرار می‌گیرند.

با توجه به محتوای این فرمان، دو خط مشی کلی از آن قابل شناسایی است:

۱. مقررات‌زدایی و آزادسازی فعالیت‌ها در بخش‌های مختلف اقتصاد
۲. اصلاحات ساختار بوروکراسی با تمرکز بر کوچک‌سازی اندازه دولت و ساده‌سازی رویه‌ها و فرآیندها

ماده نخست این فرمان، وضعیت اضطراری را در حوزه‌های اقتصادی، مالی، مالیاتی، اداری، بازنشستگی، تعرفه‌ای، بهداشتی و اجتماعی را تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۵ اعلام می‌کند. اعلام این تاریخ، به دولت اختیار می‌دهد تا برخی الزامات رسمی را در اتخاذ تصمیمات در حوزه‌های مربوط به وضعیت اضطراری کاهش دهد.

ماده دوم، درباره آزادسازی است که بر اساس آن، دولت ملی در تمام قلمرو ملی، تحت یک نظام اقتصادی مبتنی بر تصمیمات آزاد و در شرایط رقابت آزاد، با احترام به مالکیت خصوصی و اصول قانون اساسی و تحرک آزاد کالاها، خدمات و نیروی کار، عمل خواهد کرد. به منظور دستیابی به این هدف، آزادسازی وسیع تجارت، خدمات و صنعت در سرتاسر سرزمین ملی انجام خواهد شد و همه محدودیت‌های موجود بر عرضه کالاها و خدمات و هرگونه الزامات قانونی که قیمت‌های بازار را تحریف کند، مانع ابتکار خصوصی آزاد شود یا تعامل خودجوش عرضه و تقاضا را مختل کند، لغو خواهد شد.

سومین ماده فرمان بازسازی اقتصاد آرژانتین، درباره اصلی با عنوان «**ادغام جهانی**» است. در این ماده آمده است لازم است مقامات آرژانتین، در حیطه اختیارات خود، به ترویج هر چه بیشتر ادغام این کشور در تجارت جهانی بپردازند. بر این اساس، قوه مجریه همه مقررات لازم را برای پذیرش استانداردهای بین‌المللی در زمینه تجارت کالاها و خدمات، توسعه و یا صادر خواهد کرد. همچنین به موجب این قانون تلاش خواهد شد تا نظام داخلی تا حد امکان با کشورهای دیگر مرکوسور^۳ یا سایر سازمان‌های بین‌المللی هماهنگ شود.

مرکوسور، یک توافقنامه اقتصادی و تجاری است که در سال ۱۹۹۱ برای تسهیل تجارت و همکاری اقتصادی بین کشورهای امریکای جنوبی برقرار شده است و کشورهای آرژانتین، برزیل، پاراگوئه، اوروگوئه و ونزوئلا را در برمی‌گیرد. اهداف این توافقنامه، تسهیل تجاری با کاهش و حذف تعرفه‌های گمرکی اعضا، حمایت از تولید داخلی و صنایع ملی با هدف ارتقای صادرات بین اعضا، تقویت همکاری‌های اقتصادی و نیز ایجاد بازار مشترک به منظور تسهیل تحرک کالا، خدمات، سرمایه و نیروی کار است.

علاوه بر این، این فرمان شامل لغو چندین قانون است که به عنوان مانع تجارت خارجی شناسایی شده‌اند.

۱-۲- قانون مبانی و نقطه آغاز آزادی آرژانتینی‌ها

قانون مبانی و نقطه آغاز آزادی آرژانتینی‌ها اصلاحات دیگری را به فرمان اجرایی «مبانی بازسازی اقتصاد آرژانتین» اضافه کرد. این قانون در متون مختلف، با عنوان قانون جامع^۴ و قانون پایه^۵ نیز شناخته می‌شود و در این مطالعه از آن با عنوان «قانون فراگیر» یاد می‌شود.

³ Mercosur

⁴ Ley Omnibus

⁵ ley Bases

قانون فراگیر، زمینه‌های گسترده‌تری از جمله اصلاحات انتخاباتی، مالیاتی و کیفری را دربرمی‌گیرد که بر اساس قانون اساسی آرژانتین، رئیس جمهوری از اعمال نظر درباره آنها تحت فرامین و دستورهای اجرایی مانند فرمان اجرایی «مبنای بازسازی اقتصاد آرژانتین»، اعمال نظر کند. این قانون در ۳۳۹ صفحه و شامل ۱۰ بخش است و در آن نیز به وضعیت اضطرار تا پایان دسامبر ۲۰۲۵ اشاره شده است. بخش عمده این قانون نیز درباره اعمال تغییرات و اصلاح قوانین پیشین است. (۳)

میلی در حال کاهش مقررات دست و پاگیر در بخش‌های مختلف اقتصادی است و برای تشویق سرمایه‌گذاری در کشور، معافیت‌های مالیاتی و گمرکی برای سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در نظر گرفته است.

۱-۲-۱- قانون نظام تشویقی سرمایه‌گذاری کلان

«نظام تشویقی سرمایه‌گذاری کلان»^۶ یا RIGI یکی از اولین قوانینی است که به پیشنهاد میلی تصویب شد. این قانون مشوق‌هایی را در زمینه امور مالیاتی، گمرکی و نیز مبادله بین شرکت‌ها در نظر گرفته است. بر این اساس، شرکت‌های که پروژه‌هایی با حداقل سرمایه‌گذاری تعیین‌شده را با توجه به زمینه و نوع فعالیت داشته باشند، می‌توانند از این مزایا بهره‌مند شوند.

به طور کلی، حداقل ارزش سرمایه‌گذاری پروژه‌هایی که می‌توانند از مزایای RIGI استفاده کنند بر اساس قانون در بخش‌های جنگلداری صنعتی، زیرساخت‌ها، معدن، انرژی، فناوری، گردشگری و فولاد حداقل ۲۰۰ میلیون دلار در نظر گرفته شده است. در بخش نفت و گاز، حداقل ارزش سرمایه‌گذاری، با توجه به نوع فعالیت، بین ۳۰۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار در نظر گرفته شده است. و فعالیت‌هایی در زمینه اکتشاف و تولید فراساحلی، تولید گاز برای صادرات، زیرساخت‌های حمل‌ونقل و ذخیره‌سازی نفت و گاز و نیز جداسازی مایعات گاز طبیعی را در بر می‌گیرد.^۷ فعالیت‌های مرتبط با صنعت پتروشیمی نیز در همین بخش قرار دارد. (۴)

پروژه‌های مشمول مزایای RIGI از تخفیف مالیات بر درآمد برخوردارند و به جای ۳۵ درصد، ۲۵ درصد مالیات بر درآمد پرداخت می‌کنند. سهولت در پرداخت مالیات بر ارزش افزوده، دیگر سازوکار تشویقی است. بر این اساس، شرکت‌ها می‌توانند مالیات بر ارزش افزوده را با گواهی اعتبار مالیاتی بپردازند. علاوه بر این، پس از گذشت یک دوره ۳ ساله، از برخی عوارض وارداتی و همه عوارض صادراتی معاف خواهند شد. سازوکار ارزی در نظر گرفته شده در RIGI به گونه‌ای است که بر اساس آن، تا ۲ سال پس از بهره‌برداری، الزامی به تبدیل ارز حاصل از صادرات به پول ملی یا پزو برای شرکت‌ها وجود ندارد. (۵)

۶ به اسپانیایی: Régimen de Incentivos Para Grandes Inversiones

۷ اکتشاف و تولید در خشکی فقط در صورت ارتباط با صادرات گاز شامل می‌شود.

به موجب این قانون، ضمانت ۳۰ ساله ثبات مقرراتی برای مزایای زیر در RIGI در نظر گرفته شده است: (۶)

۱. مشوق‌های مالیاتی از جمله کاهش مالیات بر درآمد شرکت‌ها، کاهش مالیات بر درآمد اشخاص در سود سهام (در صورتی که ۷ سال از پیوستن به RIGI گذشته باشد)، پرداخت مالیات بر ارزش افزوده با گواهی اعتباری مالیاتی، کسر کامل مبالغ پرداختی به عنوان مالیات از پایه مالیات بر درآمد بدهی و اعتبار در حساب‌های بانکی
۲. مشوق‌های مالیاتی از جمله معافیت از عوارض وارداتی (از جمله برای واردات موقت)، معافیت از عوارض صادراتی (در صورتی که ۳ سال از پیوستن به RIGI)
۳. مشوق‌های ارزی از جمله دسترسی بدون محدودیت به ارزهای خارجی
۴. مشوق‌های قانونی: شمولیت مزایای RIGI در مناطق آزاد، عدم اعمال محدودیت‌های صادراتی توسط دولت به دلایلی همچون نیاز داخلی، عدم جهت‌دهی سرمایه‌گذاران برای توسعه زیرساختی یا خرید اجباری محصولات محلی
۵. مشوق‌های قضایی از جمله گسترش صلاحیت قضایی به شیوه‌ای مشابه معاهدات سرمایه‌گذاری دو جانبه^۸

۱-۲-۲- سکوت اداری مثبت

بر اساس این قانون، رویه‌ها و درخواست‌هایی که فهرست آنها اعلام شده است، در صورت عدم پاسخ دستگاه اجرایی ملی، به‌طور ضمنی تأیید شده تلقی می‌شوند. این فرمان، فهرست مجوزهای اداری که سکوت اداری مثبت شامل آنها می‌شود یا نمی‌شود را مشخص کرده و به‌روزرسانی این فهرست را به رئیس کابینه وزرا سپرده است. یکی از الزامات ذیل این قانون، مبنی بر این است که همه رویه‌های اداری مرتبط با دریافت مجوزها ظرف پنج روز کاری از تاریخ انتشار فرمان به شکل دیجیتال ثبت شوند.

این قانون، تعریفی از مجوز اداری ارائه داده است که بر اساس آن، مجوز اداری، اقدامی است که به موجب آن دولت به درخواست‌کننده اجازه می‌دهد یک حق پیشین را پس از احراز شرایط مورد نیاز، صرف نظر از ماهیت رسمی آن به‌عنوان مجوز، اعمال کند. بر اساس این قانون، سکوت مثبت درباره «پروانه‌ها» صدق نمی‌کند. رویه‌های اداری مربوط به اخذ مجوزهای قانونی باید به‌طور کامل به صورت دیجیتالی و از طریق پلتفرمی که برای این منظور و با نام Trámites a Distancia (TAD) طراحی شده است یا هر پلتفرمی که توسط نهاد مربوطه برای این هدف استفاده می‌شود، انجام شوند.

^۸ معاهدات سرمایه‌گذاری دو جانبه (Bilateral Investment Treaties) نوعی توافقنامه بین‌المللی هستند که در آن طرفین توافقنامه که معمولاً ۲ یا چند کشور هستند از فعالیت‌های متقابل سرمایه‌گذاری حمایت می‌کنند. از جمله ویژگی‌های قضایی این معاهده‌ها می‌توان به امکان حل و فصل اختلافات از طریق داوری بین‌المللی و حمایت از سرمایه‌گذاران در برابر سلب مالکیت اشاره کرد.

از جمله مواردی که مشمول سکوت اداری مثبت هستند می‌توان به رویه‌های مرتبط با بانک مرکزی؛ اداره کل پیشین درآمدهای عمومی (AFIP)؛ دبیرخانه بازرگانی؛ اداره ملی داروها، غذا و فناوری پزشکی (ANMAT)، و کمیسیون ملی اوراق بهادار اشاره کرد. همچنین همه نهادهای اداری متمرکز و غیرمتمرکز موظفند که درخواست ثبت رویه‌های اداری مرتبط با سکوت اداری مثبت را که به صورت کاغذی انجام می‌شود، ظرف پنج روز کاری از تاریخ انتشار فرمان، به پلتفرم TAD یا دیگر پلتفرم‌های مرتبط، منتقل کنند. (۸)

۲-۲-۲- کاهش هزینه‌های دولت

تصوب قانون بودجه سال ۲۰۲۴ با اینکه مستقیماً با سکوت اداری مثبت در ارتباط نیست اما به نظر می‌رسد از شیوه‌ای مشابه الهام گرفته است بنابراین هم در این بخش و هم در بخش مربوط به سیاست‌های مالی مهار تورم بررسی خواهد شد.

میلی لایحه بودجه ۲۰۲۴ را به کنگره داد اما بر سر آن در کنگره مذاکره نکرد. به این ترتیب، او توانست بودجه ۲۰۲۳ را تمدید کند. با توجه به تورم سال ۲۰۲۳، تمدید بودجه سال قبل با همان ارقام اسمی، در عمل به معنای کاهش ارزش واقعی بودجه بود. با این حال، کاهش هزینه‌های واقعی کار آسانی نبود چرا که موجب توقف پروژه‌های عمرانی و کاهش مستمری‌ها شد. علاوه بر این، تعدادی از کارمندان دولت نیز اخراج شدند و در مجموع بیش از ۳۰,۰۰۰ نفر از کار برکنار شدند. (۸)

میلی با اتخاذ سیاست‌های سختگیرانه مالی، هزینه‌های دولت را کاهش داده است. یکی از مهمترین اقدامات، کاهش تعداد وزارتخانه‌ها از ۱۸ به ۸ وزارتخانه بود که منجر به کاهش قابل توجه بوروکراسی و هزینه‌های اداری شد. (۹)

علاوه بر این، او پروژه‌های عمرانی دولتی را متوقف کرده و انتقالات مالی به دولت‌های استانی را کاهش داده است. میلی همچنین با کاهش حقوق واقعی کارمندان دولتی و کاهش بودجه دانشگاه‌ها، هزینه‌های جاری دولت را پایین آورده است. یکی از جنجالی‌ترین اقدامات میلی، کاهش ارزش واقعی مستمری‌ها بود که باعث صرفه‌جویی قابل توجهی در هزینه‌های دولت شد اما انتقادات زیادی را نیز به همراه داشت. هدف اصلی از این اقدامات سختگیرانه، مهار تورم از طریق کاهش فشار بر بانک مرکزی برای تأمین مالی هزینه‌های دولت بوده است. (۱۰) جزئیات بیشتر این تغییرات، در بخش‌های بعدی مورد بررسی قرار گرفته است.

۳-۱- دستاوردها و ارزیابی نتایج

مبانی بازسازی اقتصاد آرژانتین گسترده، بیش از ۳۰۰ چارچوب قانونی در زمینه فعالیت‌های مختلف را حذف کرده است. در مجموع به موجب این فرمان و قانون مبانی و نقطه آغاز آزادی آرژانتینی‌ها از ۱۰ دسامبر ۲۰۲۳ تا ۷ دسامبر ۲۰۲۴، ۶۷۲ اصلاح قانونی و مقرراتی انجام شده که از این تعداد، ۳۳۱ مورد به حذف مقررات و

۳۴۱ مورد اصلاح مقررات موجود بوده است. به طور میانگین، در این مدت روزانه ۱.۸۴ مورد مقررات زدایی انجام شده است. بسیاری از قوانین لغو یا اصلاح شده، قدمت زیادی داشتند و به اوایل قرن بیستم یا حتی قبل از آن برمی گشتند. ۱۲ درصد از این قوانین در دوران دیکتاتوری های نظامی و ۸۸ درصد در دوران دموکراسی، از جمله دولت های پوپولیستی چپ گرا، تصویب شده بودند. (۱۲)

مقررات زدایی در زمینه تجارت خارجی و کاهش تعرفه های وارداتی توسط میلی، با هدف کاهش قیمت ها و کاهش تورم سهرقمی، منجر به افزایش واردات کالا شده است. با این حال، این سیاست با مخالفت تولیدکنندگان داخلی مواجه شده که نگران از دست دادن سهم بازار و از بین رفتن مشاغل هستند. قوانین سهل گیرانه تر در زمینه واردات موجب شده آرژانتینی ها برای اولین بار بتوانند از فروشگاه های آنلاین مانند آمازون خرید کنند. با این حال، برخی از کالاهای تولید داخل، به دلیل حمایت های تعرفه ای، همچنان گران هستند و برخی نگران این هستند که کاهش تعرفه ها منجر به کاهش تولید داخلی و از بین رفتن مشاغل شود اما دولت استدلال می کند که باز کردن بازار، به نفع مصرف کنندگان است و شرکت ها را وادار به رقابت و افزایش کارایی می کند. برخی از تولیدکنندگان داخلی، که پیش از این از حمایت تعرفه ای برخوردار بودند، این سیاست جدید را «دامپینگ» و غیر منصفانه می دانند. میلی برای کاهش تعرفه ها با محدودیت هایی مواجه است، زیرا آرژانتین عضو مرکوسور (بلوک تجاری امریکای جنوبی) است که تعرفه های مشترکی تا سقف ۲۰ درصد اعمال می کند. (۱۳)

به طور کلی مهم ترین دستاوردها در زمینه مقررات زدایی شامل موارد زیر است:

۱. کاهش بوروکراسی و تسهیل فعالیت های اقتصادی: با تأسیس وزارت مقررات زدایی و تحول دولت، میلی توانست مقررات دست و پاگیر در بخش های مختلفی مانند خدمات پستی، واردات، صنعت خودرو، کشاورزی، و بهداشت را کاهش دهد.
۲. ساده سازی رویه های اداری: اجرای قانون سکوت اداری مثبت و دیجیتالی سازی فرآیندهای اداری، زمان و هزینه های مرتبط با دریافت مجوزها و انجام امور اداری را کاهش داده است.
۳. کاهش هزینه های دولت: میلی با کاهش تعداد وزارتخانه ها، توقف پروژه های عمرانی پرهزینه، و کاهش حقوق واقعی کارمندان دولتی، توانست هزینه های دولت را کاهش دهد. این سیاست ها اگرچه با انتقادات اجتماعی همراه بود، اما در کوتاه مدت به مهار تورم کمک کرد.

با وجود این دستاوردها، چالش هایی نیز در زمینه مقررات زدایی وجود دارد که شامل موارد زیر است:

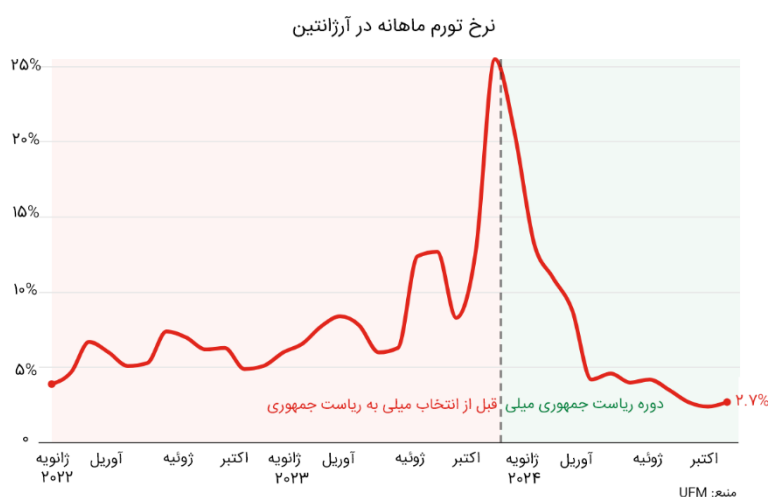
۱. کاهش حمایت های اجتماعی: کاهش ارزش واقعی مستمری ها و کاهش بودجه دانشگاه ها و سایر نهادهای اجتماعی، باعث افزایش نارضایتی های عمومی و انتقادات از سوی گروه های مختلف

جامعه شد. این اقدامات اگرچه در کوتاه‌مدت به کاهش هزینه‌های دولت کمک کرده است، اما ممکن است در بلندمدت به افزایش نابرابری‌های اجتماعی بیانجامد.

۲. تضعیف قدرت پارلمان: به نظر می‌رسد استفاده گسترده از فرامین اجرایی به جای ارسال لوایح به کنگره، باعث افزایش تمرکز قدرت در دست رئیس‌جمهوری و کاهش نقش کنگره در فرآیند قانون‌گذاری شده است. این رویکرد ممکن است در بلندمدت به کاهش مشروعیت دموکراتیک سیاست‌های اقتصادی منجر شود.

۲- مهار تورم

یکی از چالش‌های اصلی و وعده‌های انتخاباتی خاویر میلی، پایان دادن به تورم و دلاریزه کردن اقتصاد بوده است. آرژانتین در زمان انتخاب او به عنوان رئیس‌جمهوری، با نرخ تورم ماهانه‌ای معادل ۲۵.۵ درصد مواجه بود و کشور عملاً در شرایط ابرتورم قرار داشت.

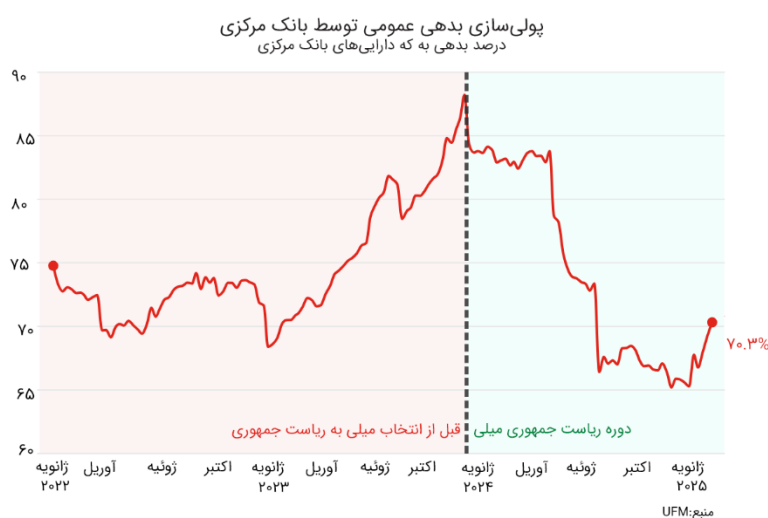
همچنین شکاف ۲۰۰ درصدی بین نرخ ارز رسمی و بازار وجود داشت یعنی نرخ ارز بازار، ۲ برابر نرخ ارزی بود که دولت به عنوان نرخ رسمی اعلام می‌کرد.

برای غلبه بر این مسائل، دو دسته سیاست‌های پولی و مالی در پیش گرفته شد که در ادامه به هر کدام می‌پردازیم.

۲-۱- سیاست مالی

سیاست‌های مالی بیشتر معطوف به بودجه دولت هستند که برخی از آنها را ذیل مقررات‌زدایی مورد بحث قرار دادیم. به طور کلی سیاست مالی میلی بر بودجه متعادل پایه‌ریزی شده است چرا که وی هزینه‌های بیش از حد دولت را عامل اصلی تورم می‌داند.

به عنوان یک قاعده کلی، پشتوانه پول از قرن بیستم به بعد عمدتاً شامل بدهی عمومی بوده است. مقدار بیش از حد بدهی عمومی، همراه با پولی‌سازی آن توسط بانک مرکزی، علت اصلی تورم بالا در طی قرن گذشته در کشورهای مختلف بوده است. پولی‌سازی بدهی عمومی یکی از دلایل اصلی ظهور تورم است. هنگامی که تقاضا برای بدهی عمومی در دستان بانک مرکزی متمرکز می‌شود، تورم تمایل به افزایش شدید دارد. کاهش پولی‌سازی بدهی‌ها در ماه‌های ابتدایی فعالیت میلی، بر کاهش نرخ تورم تأثیر مثبتی داشته است.

۲-۲- سیاست پولی

تجربه دلاریزه کردن اقتصاد در امریکای مرکزی و جنوبی، یکی از گزینه‌های پیش روی میلی در آرژانتین برای مهار تورم بود. هنگامی که ارزش پول ملی کاهش پیدا می‌کند و نوسان‌های اقتصادی شدید و زیاد است، بخش خصوصی و خانوارها، وظایف پول را به ارزی غیر از پول ملی می‌سپارند یعنی، از یک ارز خارجی برای سنجش ارزش، مبادله و ذخیره ارزش استفاده می‌کنند. این ارز خارجی معمولاً یک پول جهان‌رواست که ارزش باثباتی دارد و این ویژگی‌ها با دلار ایالات متحده، هم‌خوانی دارد.

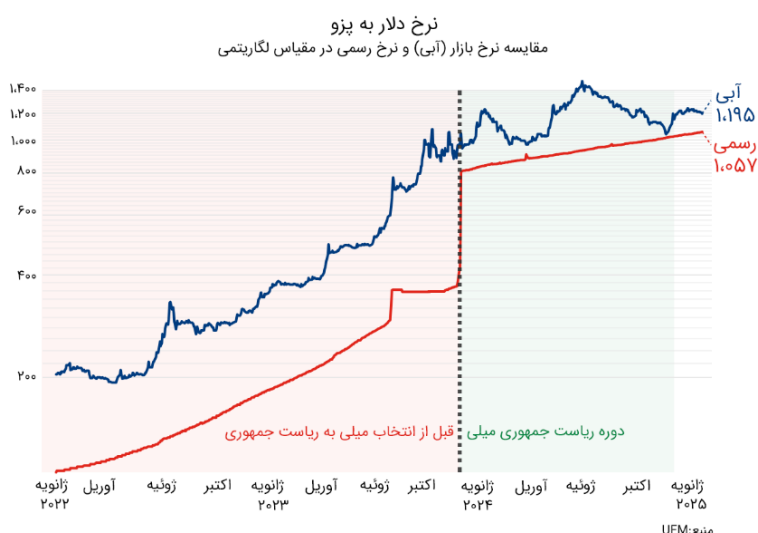
در چنین شرایطی، ممکن است حاکمیت هم تصمیم بگیرد این انتخاب خانوارها و بخش خصوصی را به رسمیت بشناسد و قانونی اعلام کند. در این صورت، این کشور می‌پذیرد برای ثبات بخشی به اقتصاد و حل

مسائلی که موجب نوسان‌های شدید و پر تعداد شده‌اند، استقلال سیاست پولی بانک مرکزی خود را از دست بدهد.

تجربه دلاریزه کردن در اکوادور در سال ۲۰۰۰، موفقیت‌آمیز بود و منجر به ثبات اقتصادی شد اما این کشور همچنان به درآمدهای نفتی و وام‌های خارجی وابسته است در السالوادور، دلاریزه کردن در سال ۲۰۰۱ به صورت تدریجی انجام شد، اما به دلیل مشکلات اجتماعی نتوانست سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی مورد نظر را جذب کند. (۱۴)

میلی نیز در ابتدا قصد داشت اقتصاد را به طور کامل دلاریزه کند و پزو، پول ملی این کشور را کنار بگذارد اما کمبود ذخایر ارزی، مانع اجرای این تصمیم شد. از سوی دیگر با وجود کمبود ذخایر ارزی، نرخ ارز به طور کامل آزاد نشده و برخی از محدودیت‌های ارزی همچنان در آرژانتین برقرار است. این محدودیت‌ها با عنوان «سپو کامبیاریو»^۹ شناخته می‌شوند که به معنای «کنترل ارز» است و موجب ایجاد بازار و نرخ غیر رسمی ارز می‌شود. دلار غیر رسمی در بین مردم با عنوان «دلار آبی» شناخته و معمولاً با نرخ بالاتر از نرخ رسمی - تعیین شده توسط بانک مرکزی - معامله می‌شود. (۱۵) این محدودیت‌ها شامل محدودیت ماهانه ۲۰۰ دلار برای خرید ارز خارجی است. (۱۶)

با این حال میلی وعده داده است که در آینده محدودیت‌های ارزی را رفع و نرخ ارز را شناور کند اما این موضوع تا جذب سرمایه خارجی برای حمایت از نرخ شناور به تأخیر افتاده است. (۱۰) البته، هم‌اکنون نیز شکاف بین نرخ رسمی و غیر رسمی ارز، کاهش یافته است.

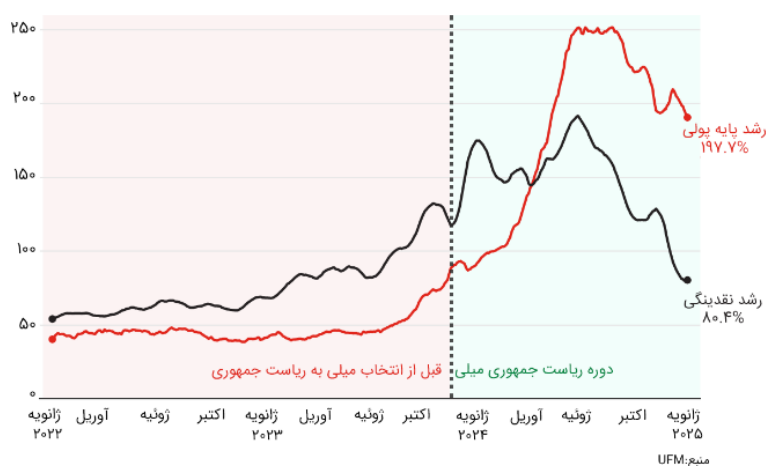

^۹ Cepo Cambiario

بررسی کل‌های پولی نشان می‌دهد نرخ رشد نقدینگی و با چند ماه تأخیر، نرخ رشد پایه پولی پس از انتخاب میلی، کاهشی شده‌اند. با این حال، نرخ رشد پایه پولی همچنان بسیار بالا و حتی بالاتر از دوران پیش از انتخاب میلی به ریاست جمهوری است. در واقع پایه پولی پس از انتخاب میلی به ریاست جمهوری آرژانتین، در بازه‌ای با سرعت بیشتری نسبت به نقدینگی رشد کرده است.

نرخ رشد نقدینگی و پایه پولی نسبت به سال قبل بر حسب درصد

۲-۳- دستاوردها و ارزیابی نتایج

اقدامات اقتصادی اولیه میلی شامل کاهش ارزش قابل توجه پزو (بیش از ۵۰ درصد) و حذف یا کاهش کنترل قیمت‌های انرژی، حمل و نقل، غذا و دارو بود. مزاد بودجه به دست آمده نیز عمدتاً به دلیل کاهش یا عدم تعدیل تورمی حقوق بازنشستگی و مستمری‌بگیران بوده است کاهش ۸۳ درصدی هزینه‌های سرمایه‌ای، یعنی توقف پروژه‌های زیرساختی برنامه‌ریزی‌شده و در حال اجرا نیز در ایجاد مزاد بوجه نقش داشت. علاوه بر این، هزینه‌های کمتری برای یارانه انرژی و حمل و نقل و همچنین برنامه‌های اجتماعی صرف شد. با این حال یکی از محدود مواردی که روند متفاوتی را نشان می‌دهد، کمک هزینه عمومی و همگانی برای کودکان و بارداری است که افزایش واقعی ۱۳ درصدی داشته است. علاوه بر این، درآمدهای اضافی و به ویژه مالیات بر ارزش افزوده و مالیات بر معاملات ارزی - که نرخ آن افزایش یافت - نیز تا حدی به تراز مثبت بودجه کمک کردند. (۱۷)

این اقدامات به طور خاص طبقات پایین‌تر را سخت تحت تأثیر قرار داده. فقر و نابرابری اجتماعی را افزایش داده است. طبق داده‌هایی که در آگوست ۲۰۲۴ توسط رصدخانه بدهی اجتماعی (UCA) منتشر شده است، در سه ماهه اول این سال، ۵۴.۹ درصد جمعیت در فقر زندگی می‌کردند که ۲۰.۳ درصد آنها در فقر شدید به سر می‌بردند. همچنین از هر ۱۰ کودک، ۷ نفر در یک خانواده فقیر زندگی می‌کرد که سه نفر از آنها در

خانواده‌های با فقر شدید بودند. شکاف درآمدی نیز با توجه افزایش ضریب جینی از ۰.۴۴۶ به ۰.۴۶۷ در حال افزایش است. (۱۷)

به طور کلی مهم‌ترین دستاوردها در زمینه مهار تورم شامل موارد زیر است:

۱. کاهش نرخ تورم: با اتخاذ سیاست‌های مالی سختگیرانه و سیاست‌های پولی همچون کاهش پولی‌سازی بدهی، نرخ تورم ماهانه کاهش یافته است.
۲. کاهش شکاف ارزی: کاهش شکاف بین نرخ ارز رسمی و غیررسمی نشان‌دهنده بهبود نسبی در ثبات ارزی و تقویت پول ملی است.

با وجود این دستاوردها، چالش‌هایی نیز در زمینه مهار تورم وجود دارد که شامل موارد زیر است:

۱. فقر و نابرابری: سیاست‌های کاهش هزینه‌های اجتماعی، از جمله کاهش ارزش واقعی مستمری‌ها با وجود تأثیر مثبت بر مهار تورم، تأثیرات منفی قابل توجهی بر طبقات کم‌درآمد جامعه داشته و نابرابری‌های اجتماعی را تشدید کرده است.
۲. وابستگی به کمک‌های خارجی: سیاست‌های میلی برای مهار تورم و تثبیت ارز، به کمک‌های صندوق بین‌المللی پول وابسته است.
۳. پیامدهای منفی احتمالی برای زیرساخت‌ها و توسعه: توقف پروژه‌های عمرانی و کاهش هزینه‌های سرمایه‌ای، اگر چه به ایجاد مازاد بودجه و کاهش نرخ تورم کمک کرده است، اما ممکن است در بلندمدت به کاهش نرخ تشکیل سرمایه منجر شود. این موضوع می‌تواند با مستهلک کردن سرمایه، کاهش رشد اقتصادی را به همراه داشته باشد.

۳- تحلیل تجربه آرژانتین در پیاده‌سازی اقتصاد آزاد

بنا به تعریف واژه‌نامه علوم اجتماعی آکسفورد، اصطلاح «شوکرمانی» در علم اقتصاد، معمولاً به اصلاحات اقتصادی رادیکال، با هدف سرعت بخشیدن به گذار از یک اقتصاد برنامه‌ریزی‌شده به یک اقتصاد بازارمحور، اشاره دارد. (۱۸) میلی نیز با رویکرد شوکرمانی به دنبال اصلاحات سریع اقتصاد است. چرا که رویکرد او در اصلاحات اقتصادی، سیاست‌های ریاضتی شدید و آزادسازی اقتصادی را در برمی‌گیرد. (۱۷)

با این حال در ادبیات اقتصادی، «شوکرمانی» معمولاً در خصوص تجربه بلوک شرق در حرکت به سمت اقتصاد آزاد در شرایطی که فاقد نهادی متناسب بودند، اطلاق می‌شود. بنابراین در خصوص تجربه آرژانتین، با اینکه «شوکرمانی» توصیف نادرستی نیست اما «سیاست‌های ریاضتی» توصیف نزدیک‌تری برای اقدامات دوره اخیر است.

در این بخش، تحلیل‌هایی درباره چرایی و چگونگی پیروزی خاویر میلی در انتخابات ریاست جمهوری آرژانتین و در میانه بحران اقتصادی ارائه می‌شود. همچنین پیامدهای شوک‌درمانی و سیاست‌های ریاضتی و نیز امکان تکرار این تجربه در دیگر کشورها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱-۳- شوک‌درمانی، سیاست‌های ریاضتی و پیامدهای آن

اقدامات میلی به تعریف شوک‌درمانی در اقتصاد نزدیک است و با سیاست‌های ریاضتی هم‌خوانی دارد. او در تلاش است با سیاست‌های خود، آرژانتین را به یک اقتصاد بازار محور تبدیل کند. سرعت این تغییرات و نتایج حاصل از آن، برای پنجاه و پنجمین رئیس جمهوری آرژانتین دارای اهمیت زیادی است.

هدف این سیاست‌ها، کاهش تورم و کسری بودجه است. با اینکه سیاست‌های اقتصادی در پیش گرفته شده در کوتاه‌مدت و سال نخست ریاست جمهوری میلی، موفقیت‌هایی به همراه داشته‌اند، اما با انتقاداتی نیز همراه بوده‌اند. برخی از این انتقادات به نگرانی‌هایی در خصوص فقدان یک استراتژی مشخص برای توسعه بخش صنعت و حل مشکلات ساختاری اقتصاد آرژانتین اشاره دارند. علاوه بر این و با وجود موفقیت‌های اولیه، نگرانی‌های زیادی در مورد ثبات و پایداری این دستاوردها و پیامدهای آن برای مردم وجود دارد. در حالی که اقدامات دولت میلی در زمینه کاهش کسری بودجه موفق بوده است، در خصوص موفقیت سیاست‌های ارزی دولت، تردیدهایی وجود دارد که می‌تواند موجب بی‌ثباتی‌های آتی شود. (۱۹)

این اقدامات منجر به افزایش فقر نیز شده است. هم‌اکنون حدود ۵۳ درصد از جمعیت آرژانتین در فقر زندگی می‌کنند این در حالی است که این میزان در سال ۲۰۲۳ حدود ۴۲ درصد بود. افزایش جمعیت فقیر در ۳۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده و به بیشترین سطح خود رسیده است. همچنین ۱۵ درصد از جمعیت فقیر، در «فقر شدید» به سر می‌برند. این موضوعی است که احتمال اعتراضات اجتماعی را در این کشور افزایش می‌دهد. (۲۱)

علاوه بر این، عدم قطعیت برنامه‌های اقتصادی دولت میلی و ارزش‌گذاری بیش از حد پزو می‌تواند در بلندمدت مانع جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و رشد اقتصادی پایدار شود. (۱۶) دولت برای حفظ ارزش پزو، به اقدامات کنترلی وابسته است که مانع خروج سرمایه از کشور می‌شوند و همین اقدامات است که به طور موقت ارزش پزو را حفظ کرده‌اند. با این حال، ارزش‌گذاری بیش از حد پزو، به صادرات ضربه می‌زند و در صورت حذف ناگهانی کنترل‌های سرمایه‌ای، خطر کاهش شدید ارزش پزو وجود دارد که می‌تواند به افزایش مجدد تورم منجر شود و دستاوردهای اقتصادی دولت را از بین ببرد. (۲۲)

۲-۳- پوپولیسیم مدیریتی در آرژانتین

با وجود پیامدهای منفی و چالش‌های آینده، مقررات‌زدایی در برخی دیگر از کشورها نیز به عنوان یک دغدغه مطرح است و مسائلی همچون تسهیل قوانین و پرهیز از پیچیدگی‌های اداری، مورد توجه قرار گرفته است. به همین دلیل، یکی از پرسش‌هایی که اخیراً مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته این است که «کدام سیاستمدار و با چه ویژگی‌هایی می‌تواند مانند میلی در زمینه مقررات‌زدایی عمل کند؟»

یک مطالعه دانشگاهی با عنوان «ایدئولوژی و سیاست خاویر میلی: پوپولیسیم لیبرترین در آرژانتین» (۱۷) نیز دلایل پیروزی خاویر میلی در انتخابات ریاست جمهوری آرژانتین را با وجود سبک پوپولیستی، لیبرترین و اقتدارگرایی وی که با شعارهای اقتصادی رادیکال روی کارآمد، «نارضایتی عمومی از وضعیت اقتصادی» و «پیوند با جناح راست افراطی جهانی» می‌داند. (۱۷)

مطالعه دیگری با عنوان «خاویر میلی و پوپولیسیم مدیریتی در آرژانتین» (۲۳) تحلیل کیفی از پدیده «پوپولیسیم مدیریتی» در شخصیت و سخنرانی‌های خاویر میلی ارائه کرده است. نتایج این مطالعه از آنجایی اهمیت دارد که ممکن است اقداماتی مشابه اقدامات صورت گرفته در آرژانتین، به عنوان مثال مقررات‌زدایی، در دیگر کشورها نیز در دستور کار باشد اما پرسش اینجاست که چه فردی با چه ویژگی‌هایی می‌تواند در بحبوحه یک بحران اقتصادی، دست به چنین اصلاحاتی بزند؟

این مطالعه استدلال می‌کند خاویر میلی توانست خود را به عنوان «فردی خارج از نظام حکمرانی کنونی» معرفی کند و در واقع، به جاذب نارضایتی مردم بدل شد. وی از دوگانه «مردم پاک-طبقه فاسد» استفاده و حمایت مردم را جلب کرد. در این میان، تأکید بر آزادی‌های فردی و بازار آزاد در مقابل مفهوم سوسیالیستی عدالت اجتماعی و همچنین تأکید و به کار بردن عنوانی همچون «قهرمانان اجتماعی» برای تجار و کارآفرینان موفق، توانست تصویر یک منتقد ساختار سیاسی و مدافع مردم را از میلی بسازد. این مطالعه همچنین بر نقش تلویزیون و شبکه‌های اجتماعی در کمک به ساخت تصویر برند شخصی خاویر میلی تأکید دارد.

برای اقداماتی که در آرژانتین انجام شده، روحیه پوپولیسمی مجری، اجتناب‌ناپذیر است. در واقع میلی سیاستمداری هوشمند است که با همکاری نزدیک با نیروهای نظامی و گروه‌های قدرت کشور توانسته است از محدودیت‌های پارلمان و قانون اساسی عبور کند. با این حال درباره اطلاق پوپولیسیم به رویکرد خاویر میلی باید دقت داشته باشیم که منظور از پوپولیسیم در اینجا لزوماً عوام‌فریبی نیست بلکه دور شدن از قالب نظم موجود نیز ذیل تعریف پوپولیستی از رئیس جمهوری آرژانتین گنجانده شده است.

۳-۳- تکرار تجربه آرژانتین در دیگر کشورها

بستر قانونی فعالیت‌های اقتصادی و نیز شاخص‌های کلان همچون نرخ تورم، از جمله مسائل تأثیرگذار بر رشد و رفاه اقتصادی و مورد توجه سیاست‌گذاران هستند. بنابراین زمانی که در یک کشور، اقداماتی هر چند در کوتاه‌مدت، بر برخی از این موارد تأثیر مثبتی داشته باشد، سیاست‌گذاران دیگر کشورها به امکان‌سنجی تکرار این تجارب در کشور خود علاقه‌مند می‌شوند. مطالعه‌ای با عنوان «گذار از نئوکلاسیک به اتریشی: فرگشت اقتصادی خاویر میلی» (۲۴) در همین راستا این پرسش را مطرح می‌کند که سیاست‌های اقتصادی دولت میلی قابل انتقال و اجرا در آلمان هستند یا خیر؟

این پرسش از آنجایی اهمیت دارد که پاسخ آن می‌تواند برای دیگر کشورهایی که با مسائل اقتصادی مشابه مسائل آرژانتین دست به گریبان هستند، راهگشا باشد. این مطالعه پس از یک تحلیل و بررسی اقدامات نخستین سال ریاست جمهوری میلی به این جمع‌بندی می‌رسد که در حالی که برخی از این اقدامات میلی قابل انتقال هستند، پیاده‌سازی کامل آنها در آلمان با توجه به نظام رفاه اجتماعی قوی این کشور، ممکن نیست.

این مطالعه یکی از جنبه‌های مثبت و قابل انتقال را کاهش ناکارآمدی‌ها در بخش دولتی با هدف بهبود مدیریت دولتی و کاهش هزینه‌های غیرضروری می‌داند که می‌تواند منجر به کارآمدی بیشتر و صرفه‌جویی در منابع عمومی شود. این رویکرد می‌تواند با هدف افزایش بهره‌وری و کاهش بوروکراسی در آلمان مورد استفاده قرار گیرد.

یکی دیگر از جنبه‌های سیاست‌های میلی، تشویق رشد اقتصادی از طریق بخش خصوصی است که می‌تواند با ایجاد محیط مناسب سرمایه‌گذاری، به رشد اقتصادی در آلمان کمک کند. همچنین، سیاست‌های کاهش مالیات بر درآمد شرکت‌ها و مقررات‌زدایی نیز می‌تواند به تحریک فعالیت‌های اقتصادی آلمان کمک کند.

با این حال، این مطالعه بر خلاف رویکرد شوک‌درمانی میلی در آرژانتین، بر اهمیت رویکرد تدریجی در اصلاحات اقتصادی در آلمان تأکید دارد و استدلال می‌کند رویکرد اصلاحات تدریجی، می‌تواند به کاهش پیامدهای منفی احتمالی اصلاحات اقتصادی کمک کند. علاوه بر این، همزمانی سیاست‌های ریاضتی شدید با افزایش فقر و بیکاری، دیگر دلیل تأکید بر اصلاحات تدریجی با در نظر گرفتن ملاحظات اقتصادی برای جلوگیری یا حداقل کردن پیامدهای منفی برای طبقات آسیب‌پذیر است.

میلی با شوک‌درمانی و در پیش گرفتن اقداماتی از جمله کاهش شدید هزینه‌های دولت و مقررات‌زدایی، توانست در کوتاه‌مدت به کاهش تورم و کسری بودجه دست پیدا کند. برخی این رویکرد را یک رویکرد

پوپولیستی و می‌دانند که توسط سیاستمداری لیبرتارین که خود را به عنوان یک فرد خارج از نظام حکمرانی معرفی می‌کند با بهره‌برداری از نارضایتی عمومی به مرحله اجرا رسیده است.

به دلیل برخی دستاوردهای کوتاه‌مدت این رویکرد، این پرسش مطرح است که آیا می‌توان بخشی از سیاست‌های اقتصادی یک سال اخیر آرژانتین را در دیگر کشورها نیز اجرا کرد؟ پاسخ وابسته به واکنش جامعه به شوک‌درمانی و ریاضت اقتصادی شدید دارد و ممکن است این سیاست‌ها به دلیل پیامدهای اجتماعی منفی، حداقل در کشورهایی با نظام رفاه اجتماعی قوی، قابل اجرا نباشد.

۳-۴- کمک‌های خارجی و ضرورت حفظ پیامدهای مثبت اقدامات اقتصادی

در سال ۲۰۲۲، هیئت اجرایی صندوق بین‌المللی پول یک برنامه ۳۰ ماهه در قالب «تسهیلات مالی گسترده»^{۱۰} یا EFF به مبلغ ۴۴ میلیارد دلار برای آرژانتین تصویب کرد. EFF به کشورهایی با مشکلات ساختاری در تراز پرداخت‌ها داده می‌شود تا بتوانند طی یک برنامه بلندمدت، برنامه اصلاحات اقتصادی را اجرا کنند. پرداخت EFF در چند مرحله و مشروط به اجرای موفق برنامه، انجام می‌شود.

مهم‌ترین اهداف این برنامه، تأمین نیازهای تراز پرداخت‌های آرژانتین و بازپرداخت بدهی‌ها به صندوق بود. اولین مرحله پرداخت به آرژانتین پس از تصویب، به ارزش ۷ میلیارد دلار، انجام شد. برنامه اصلاحات اقتصادی آرژانتین شامل اقداماتی از جمله کاهش یارانه‌های انرژی، بهینه‌سازی کمک‌های اجتماعی و تقویت انتقال سیاست‌های پولی است. ارزیابی صندوق بین‌المللی پول از نتایج برنامه، نشان از عملکرد ضعیف آرژانتین در اصلاحات اقتصادی تا پیش از انتخابات ریاست جمهوری اخیر داشته است. بر اساس ارزیابی صندوق بین‌المللی پول تا پایان ۲۰۲۳، تورم آرژانتین به بیش از ۲۰۰ درصد افزایش یافت، ذخایر ارزی تخلیه شد و شکاف بین نرخ ارز رسمی و غیر رسمی افزایش یافت و مجموعه این عوامل، موجب تشدید مشکلات اقتصادی آرژانتین در طول اجرای برنامه شد. (۲۵)

با این حال به اذعان ارزیابی صندوق بین‌المللی پول، با اینکه برنامه نتوانست به اهداف خود دست پیدا کند و آرژانتین با یک بحران اقتصادی تمام‌عیار مواجه شده بود، پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۳ نشانه‌هایی از تغییرات مثبت اقتصادی قابل مشاهده است. پس از انتخاب خاویر مایلی به عنوان رئیس جمهوری آرژانتین در نوامبر ۲۰۲۳، کسری بودجه به میزان ۵ درصد تولید ناخالص داخلی کاهش پیدا کرد و تأمین مالی کسری بودجه توسط بانک مرکزی، متوقف شد. همزمان با کاهش رشد نقدینگی، نرخ تورم نیز کاهش یافت. شکاف نرخ ارز رسمی و غیر رسمی کاهش پیدا کرد و ذخایر ارزی به سطح نزدیک به پیش از برنامه بازگشت.

¹⁰ Extended Fund Facility (EFF)

با توجه به اتمام این برنامه ۳۰ ماهه، در پایان سال ۲۰۲۴، یکی از چالش‌های میلی در تعامل با صندوق بین‌المللی پول، تجدید مذاکره در این خصوص است و برای این منظور، نیاز دارد تغییرات اقتصادی مثبتی را که طی یک سال اخیر به دست آورده است، حفظ کند.

۴- جمع‌بندی

دولت خاویر میلی در آرژانتین، با وعده ایجاد تحول اساسی در اقتصاد این کشور، مجموعه‌ای از سیاست‌هایی را به اجرا گذاشته است که مبتنی بر اصول لیبرتارین، شوک‌درمانی و سیاست‌های ریاضتی در اقتصاد هستند. این سیاست‌ها شامل اقداماتی از جمله مقررات‌زدایی گسترده، کاهش هزینه‌های دولت، و مهار تورم بوده است. اقدامات میلی در این مدت توانسته است به مشکلات اساسی اقتصاد آرژانتین رسیدگی کند به طوری که تورم طی این دوره کنترل شده و رشد اقتصادی به دست آمده است. در زمینه مقررات‌زدایی، دولت میلی با حذف بیش از ۳۰۰ چارچوب قانونی و اصلاح صدها مقرر دیگر، تلاش کرد تا بوروکراسی را کاهش دهد. در زمینه مهار تورم، سیاست‌های انقباضی به کاهش نرخ تورم ماهانه کمک کرده و شکاف بین نرخ ارز رسمی و غیررسمی را کاهش داده است. با این حال، این دستاوردها به قیمت افزایش فقر و نابرابری اجتماعی به دست آمده‌اند.

از سوی دیگر، دولت میلی با کاهش تعداد وزارتخانه‌ها، توقف پروژه‌های عمرانی پرهزینه، و کاهش حقوق واقعی کارمندان دولتی، توانسته است مازاد بودجه ایجاد کند. اگرچه این سیاست‌ها در کوتاه‌مدت به مهار تورم کمک کرده‌اند، اما ممکن است در بلندمدت به تضعیف زیرساخت‌ها و کاهش سرمایه‌گذاری در بخش‌های حیاتی منجر شوند.

سیاست‌های اقتصادی میلی، با وجود برخی دستاوردهای کوتاه‌مدت، پیامدهای اجتماعی و سیاسی نیز داشته است که ممکن است در آینده، شدت بیشتری هم پیدا کند. افزایش فقر و نابرابری در بلندمدت با ایجاد نارضایتی عمومی، آینده‌ای مبهم را در خصوص موفقیت‌های کوتاه‌مدت به دست آمده، رقم می‌زند. علاوه بر این، استفاده گسترده از فرامین اجرایی به جای ارسال لوایح به کنگره، می‌تواند به مرور، به دلیل احتمال تضعیف قدرت پارلمان و کاهش مشروعیت سیاست‌های اقتصادی، دولت و پارلمان را مقابل هم قرار دهد.

از سوی دیگر، با توجه به وابستگی سیاست‌های دولت میلی به کمک‌های خارجی و پیامدهای منفی اجتماعی، این سوال مطرح می‌شود که آیا این رویکرد در بلندمدت پایدار است و آیا می‌توان آن را در دیگر کشورها نیز اجرا کرد؟ شوک‌درمانی اقتصادی و ریاضت شدید، ممکن است در کوتاه‌مدت به کاهش تورم و کسری بودجه کمک کنند، اما پیامدهای اجتماعی منفی آن‌ها می‌تواند منجر به ناآرامی‌های اجتماعی و سیاسی شود. علاوه بر این، در کشورهایی با نظام رفاه اجتماعی قوی، اجرای چنین سیاست‌هایی احتمالاً با مقاومت

مواجه خواهد شد. بنابراین قابلیت تعمیم این رویکرد بدون اطمینان نسبی از موفقیت بلند مدت آن، محل ابهام است.

منابع

1. Albe, Ignacio and Marczak, Jason. Milei's first year ends with optimism. Can Argentina's momentum continue in 2025? *atlanticcouncil*. [Online] December 24, 2024. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/mileis-first-year-ends-with-optimism-can-argentinass-momentum-continue-in-2025/>.
2. Javier Milei has turned Argentina into a libertarian laboratory. *The Economist*. [Online] June 20, 2024. <https://www.economist.com/the-americas/2024/06/20/javier-milei-has-turned-argentina-into-a-libertarian-laboratory>.
3. Cervio, Guillermo and Durañona, Adolfo. *First Year of Milei's Government: Key Regulations and Reforms*. s.l. : Baker McKenzie, 2024.
4. *Ley de Bases y Puntos de Partida para la Libertad de los Argentinos*. Argentina. 2023.
5. Argentina: Regulations under new incentive regime for large investments. *KPMG*. [Online] August 26, 2024. <https://kpmg.com/us/en/taxnewsflash/news/2024/08/tnf-argentina-regulations-under-new-incentive-regime-for-large-investments.html>.
6. Silva, E. Milei's RIGI program provides big incentives for Argentine mining. *S&P Global Market Intelligence*. [Online] Jun 4, 2024. <https://www.spglobal.com/market-intelligence/en/news-insights/articles/2024/6/milei-s-rigi-program-provides-big-incentives-for-argentine-mining-81921293>.
7. Ministerio de Relaciones Exteriores, Comercio Internacional y Culto. Summary and Key Features of Law 27,742 on the Incentive Regime for Large Investments (RIGI). *cancilleria.gob.ar*. [Online] July 11, 2024. https://chamb.cancilleria.gob.ar/userfiles/2018/2024-07-11_dnpri_sintesis_rigi_en_final.pdf.
8. Argentina: Implementation of the positive silence regime in the national public administration. *Baker McKenzie*. [Online] november 07, 2024. <https://insightplus.bakermckenzie.com/bm/dispute-resolution/argentina-implementation-of-the-positive-silence-regime-in-the-national-public-administration>.
9. Falcone, Marcos. History for the Books: Javier Milei & Argentina's Budget. *econlib*. [Online] January 21, 2025. <https://www.econlib.org/history-for-the-books-javier-milei-argentinass-budget/>.
10. Economist. Has Javier Milei's first year as Argentina's president been a success? [Podcast]. November 29, 2024.
11. Milei, Javier. Argentina: the making of an economic miracle? *The Economist*. [Online] November 2024, 2024. <https://www.economist.com/the-world-ahead/2024/11/20/argentina-the-making-of-an-economic-miracle>.
12. Vásquez, Ian. Cato Institute. *One Year of Javier Milei*. [Online] December 10, 2024. <https://www.cato.org/blog/one-year-javier-milei>.

13. Nugent, Ciara. Javier Milei's next economic mission: affordable air fryers. *Financial Times*. [Online] January 6, 2025. <https://www.ft.com/content/e3a9b2ee-c5f4-480a-9ae4-70d94492d57b>.
14. Alvarez Demalde, Valentina. Javier Milei's Dollarization Vision: A New Era for Argentina's Economy. *Business Review at Berkeley*. [Online] February 2024, 2024. <https://businessreview.studentorg.berkeley.edu/javier-mileis-dollarization-vision-a-new-era-for-argentinass-economy/>.
15. Vera, Tulio and Solis de Ovando Bitar, Jaun Diego. Explainer: Milei's Economic Program and Argentina's Turnaround. *Global Aamericans*. [Online] October 17, 2024. <https://globalamericans.org/explainer-mileis-economic-program-and-argentinass-turnaround/>.
16. Carluccio, Juan. Javier Milei's economic impact and investor confidence in Argentina. *University of Surrey*. [Online] December 16, 2024. <https://www.surrey.ac.uk/news/javier-mileis-economic-impact-and-investor-confidence-argentina>.
17. *Javier Milei's ideology and policy: Libertarian populism in Argentina*. Zilla, Claudia. No. 37/2024, s.l. : Stiftung Wissenschaft und Politik, 2024, Vol. SWP Comment.
18. Calhoun, Craig. *Dictionary of the Social Sciences*. s.l. : Oxford University Press, 2002.
19. Is Javier Milei's economic gamble working? *The Economist*. [Online] January 14, 2025. <https://www.economist.com/graphic-detail/2025/01/14/is-javier-mileis-economic-gamble-working>.
20. Holmes, Frank. How Javier Milei's "Shock Therapy" Is Transforming Argentina's Economy. *U.S. Global Investors*. [Online] May 13, 2024. <https://www.usfunds.com/resource/how-javier-mileis-shock-therapy-is-transforming-argentinass-economy/>.
21. Forsans, Nicolas. Argentina's soaring poverty levels don't seem to be hurting president Javier Milei – but the honeymoon could be over. *The Conversation*. [Online] December 12, 2024. <https://theconversation.com/argentinass-soaring-poverty-levels-dont-seem-to-be-hurting-president-javier-milei-but-the-honeymoon-could-be-over-241163>.
22. Javier Milei, free-market revolutionary. *The Economist*. [Online] November 28, 2024. <https://www.economist.com/the-americas/2024/11/28/javier-milei-free-market-revolutionary>.
23. *Javier Milei and managerial populism in Argentina: "The successful businessman is a social benefactor"*. del Pino Díaz, David. s.l. : Revista de Comunicación de la SEECI, 2024, Vol. 57.
24. *Transformation from Neoclassicism to Austrian School: Javier Mileis Economic Evolution*. Moch, Enrico. 1, s.l. : East African Journal of Business and Economics, 2025, Vol. 8.
25. *Ex-post evaluation of exceptional access under the 2022 extended fund facility arrangement*. s.l. : IMF, 2025. IMF Country Report No. 25/3.